

Съобразно това тематично подреждане на първо място стоят песните, чиито основен мотив е вземането на решение от героя да излезе с дружина в балкана. В основата на тези мотиви стоят битови елементи, чрез които се извежда основната идея.

В първите песни (според посоченото тематично подреждане) "Тоз добър юнак Хаджи Димитър", "Хубав ерген грях няма" и др., Хаджи Димитър е представен като личен момък сред останалите момци с подчертани качества на юнак, което "подготвя" изграждането му като личност в следващите песни — от личен момък и юнак до личен хайдутин и войвода. Така се проследява идейното израстване на героя — от обикновените ергенски "юначества" по седенки и хора до узряването на идеята за поемане славният път на бореца за свобода. Чрез изграждащата се "вътрешна" опозиция между битовите мотиви в първите песни и мотива Хаджи Димитър решава да стане хайдутин в следващите, се извежда образът на идейно съзряващия революционер:

Аз ще си дружина събера
на Агликина поляна,
все отбор млади юнаци,
народа да си отървем
от тези турци проклети.

За идейното израстване на революционера говори и песента, в която отново, оставяйки на втори план личното, тихото семейно огнище, обръщайки се към своите другари с ясното съзнание за предстоящия тежък път на бореца, посветил живота си на святото дело:

Там има пушка бойлия
и остра сабя френгия,
зелени треви постелка,
сини камъни възглавка,
букови листа покривка.
За майка-пушка бойлия,
невеста сабя френгия,
дечица — дребни патрони.